

Bibliaóra – 2024. szeptember 03.

Előfóhász: „Tekints le az égből, nézz le szent és dicső hajlékodból: Hol van féltő szereteted és hatalmad? Szíved megindulása és irgalmad miért marad távol tőlem (Ézs 63,15)?” Ámen.

Ének: 45. zsoltár: „Egy szép dolgot hoz elő az én szívem...”

Előima: Megvalljuk, Urunk, hogy „a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúskodások és az istenkáromlások (Mt 15,19).” Kérünk Istenünk, jó Atyánk az Úr Jézus Krisztusban, tiszta szívet teremts bennünk, és az erős lelket újítsd meg bennünk (ld. Zsolt 51), hogy boldogok és áldottak legyünk, mert Jézus tanítása szerint, „boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent (Mt 5, 8).” Nincs nagyobb öröm annál szerető Jézusunk, ha Rólad zenghet dicséretet ajkunk és egész életünk. Így jövünk most Eléd, hálaadással, de bűnbánattal is, mert a szív állapota változó. Mi nem tudunk betelni Veled, de kérünk, kegyelmeddel vond magadhoz bensőnket, vizsgálj meg szívünket és lelkünket, hogy méltó találkozásunk legyen Veled, szívek és vesék Vizsgálója. Úgy akarunk ma látni Téged, mint a megbocsátás királyát, de mint igazságos Urat is, Aki úgy bánik velünk, ahogy nem érdemeljük meg. Kegyelmed ezt a napot is nekünk adta, de vajon hogyan éltünk vele? Volt benne minden. Most táplálj hát igéddel, hogy hitbeli életünk csak Téged hordozzon, meglátva azt, hogy Nálad van a kegyelem, és mi szívtelenek vagyunk. A Te Atyai szíved ma is megkönyörült rajtunk, megindult irgalmad irántunk és Benned meglátjuk az áldások Istenét. Vezess hát, kérünk reménységeddel és adj hálás szívet minden időben, hogy ne önmagunkra, hanem meg nem érdemelt kegyelmedre tekintsünk, amely élő és ható Igédben írva van és szívünk hústábláira már rég bevédted. Áldd meg bibliaóránkat és szenteld meg közösségünket jelenléteddel. Jézus Krisztus nevében, hallgass meg. Ámen.

Ószövetségi alapige: Zsoltárok könyve 45. fejezet: „*A karmesternek: „A liliumok” kezdetű ének dallamára. Kórah fiainak tanítókölteménye. A szeretet éneke. Szívem zsong a szép szavaktól, művem a királynak mondom el, nyelvem gyors, mint az írnok tolla. Legszebb vagy az emberek közt, kedves szavak áradnak ajkadról, meg is áld Isten örökre! Kösd derekadra kardodat, te hős, öltö pompás díszruhát! E díszedben járj sikerrel az igaz ügyért, az igazság védelmében! Jobbod félelmetes dolgokra tanítson! Nyilaid hegyesek, átjárják a király ellenségeinek szívét, népek kerülnek hatalmadba. Trónod Istentől való, mindörökké megmarad, királyi pálcád igazság pálcája. Szereted az igazságot, gyűlöled a gonosztságot, ezért kent föl téged társaid közül Isten, a te Istened öröm olajával. Mirha, aloé, kasszia illata árad minden öltözetedből, elefántcsont palotákból hárfák vidámítanak. Királylányok viselik ékszereidet,*

jobbod felől a királyné áll ófíri arannyal ékesítve. Halld csak, leány, nézz, és figyelj ide! Feledd el népedet és atyádnak házáat! Szépségedet a király kívánja, mert ő a te urad, borulj le előtte! Tírusz leánya! A nép gazdagai ajándékkal hízelegnek neked. Csupa dísz a királylány odabent, arannyal van átszőve ruhája. Hímzett ruhákban vezetik a királyhoz, szüzek, barátnői követik, így vonulnak hozzád. Ujjongó örömmel vezetik őket, úgy vonulnak be a királyi palotába. Óseid helyébe fiaid lépnek, akiket fejedelmekké teszel az egész földön. Hirdetem nevedet minden nemzedéknek. Ezért magasztalnak majd a népek örökkön örökké.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

A zsoltárok könyvében egy teljesen egyedülálló ünnepi költemény áll előttünk. A szeretet éneke. A királyi házasságkötés éneke, ahol pohárköszöntőnek beillő áldáskívánások és jókívánások szerepelnek. Sokak szerint konkrét házasságra gondol a zsoltáríró. Talán Salamon és az egyiptomi hercegnő frigyre lépése alkalmából hangzott el ez az ünnepi díszköltemény. A lilium bizonyágtétele ez. Ez a virág pedig a női lélek képe az Ószövetségben. A bizonyágtévő bizony elkötelezi önmagát, hogy nemzedékről nemzedékre fogja hirdetni a királyról szóló hitvallást. A szív teljességéből szól a száj. (ld. Lk 6,45) A királyról szóló emlékezet és a királyra való emlékezés Izráelben is megvolt. A király Isten megbízottja volt. Házasságkötése pedig az isteni rend része. A házasságra lépő itt és mindenkor felelősséget vesz magára. A király jellemvonásai nyilvánvalók: Szépsége és férfias karaktere van kiemelve. Több mint egy egyszerű ember, mintha Isten fia lenne, elhívott és kiválasztott. A kegyelem ígét szólja, fiaiban is megörökítették ez a királyi magatartás. Tehát tovább él, reményteljes jövő lesz az istenfélő király osztályrésze. A nép élén csakis az Isten szemében is szép király állhat. A királyhoz hozzá tartozik a harcban való részvétel. Nem pihen és nem alszik. Kiveszi részét a harcokban is. Isten népének a szolgálatában áll kardjával és íjával együtt. Ami helyes és ami tisztességes, azt cselekszi. Öltözetében is megnyilvánul dicsősége. Minden öltözete szolgálatára mutat. Díszes öltözet és pompás köpeny válláról lehull, ahogyan egy másik zsoltárban olvassuk: **„Vádlóimat borítsa gyalázat, lepje el őket a szégyen, mint egy köpeny (Zsolt 109,29)!”** A testi fegyverzet mellett azonban fontosabb a lelki. A mennyei uralkodó díszei az ő jelvényei is: az igazság és tisztesség, vagyis az igaz ügy melletti kiállás fémjelzi szavát és tetteit.

Ezek mellett tudatosítania kell, hogy királyi széke Isten ajándéka. Itt nem a király székeről van szó, hanem a zsoltáros kihangsúlyozza: „A Te királyi széked, Uram...” Vagyis Izráelben az Úr uralkodik (47. zsoltár) A királyi trón Isten trónja. Isten által választott király, vagyis Dávidi uralkodó. Dávid, kiválasztása útján Istennel való legteljesebb közösségre lépett. Az Isten fia kifejezést is elnyerte. Ez az igazi értelme a királyságnak Izráelben. Isten szíve szerint választott és

választotta betöltötte azt, amit elvárt tőle az Úr. Szolga maradt. Isten szolgája, mert ezt a királyt sohasem „Uram, uram...”-ozták. (ld. Mt 7,21-27) Az a pogány népek szokása volt. Izráelben egy Úr uralkodik, maga Jahve. Senki más: „**Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme (Ézs 9,5)!**” „**Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére (Fil 2,11)!**” Jézus Krisztus. A szolgából lett király. Királyból lett szolga. Úr, Akinek „adatott minden hatalom mennyen és földön.” (Mt 28,18)

Ezután, miután a királyi tisztséget tisztáztuk, következik a lakodalom leírása. A király vendégei – a nép vezetői, sőt az idegen földről jövő vendégek is mind dicsőségét zengik. Ők természetére tekintenek, Isten azonban felkentjét illatosabb olajjal vértette fel a szolgálatra, mint amivel a király fejét és testét kenték meg a házasságkötése napján. Mirha és fahéj. Jellegzetes illatok, amelyek a testi szépséget emelik ki, de mindez eltörlül amellel, amit Isten cselekedett.

A házassági lakoma dicsősége áldások sorozatát jelenti. Az elefántcsonttal díszített paloták Isten áldásainak a sorozatába tartoznak. Mindent Isten kezéből nyert a király. A királyok leányai elismerik nemzetközi szinten a király dicsőségét. Nemcsak a háremhölgyei, hanem a világ minden részéről érkező szépség a király szépségét dicséri. A király feleségét pedig arra buzdítják, hogy legyen mindig a király szolgálatára. Teljesen áldozd magad menyasszonyként és feleségként a férjednek. Légy teljes mértékben hűséges a királyhoz és ragaszkodó személyéhez. Szerető és szeretett királyod Ő. Milyen jó így látni egymást a házasságban. Vásti királynő engedetlensége jut eszembe szemben azzal az alázattal, amit Eszter királynő tanúsított. (ld. Eszt 1)

Tírusz leányai is sorra kerülnek. Tírusz fejedelmei voltak az elsők a külföldi uralkodók közül, akik elismerték Dávid uralkodását Izráelben. Salamon király pedig nagyon szoros kapcsolatot épített ki ezzel a városállammal. A gazdagságáról híres városállam (ld. Ézs 23) és annak vezetői a király kegyeit keresik. Megszerezni és oldalunkra állítani ezt a városállamot Isten áldásának a tanújele. Az ő részükről megtiszteltetés ez a kapcsolat.

A szüzek is a király szolgálatában álltak. Dávidot is idős korában egy ilyen szűz melegítette. Kihűlt és elhalóban lévő testét így tartották életben. Szolgálatot vállalnak a király mellett. (ld. IKir 1) Fiai a dinasztia biztosítását garantálják. Fiai utódai is egyben. A fiúk bizony atyjukat felülműlják. Mindörökké áll ez a ház. Nem Dávid által, hanem Dávid Ura által, Jézus Krisztus által. (Mk 12,35-37)

Közének: 465. dicséret: „Szelíd szemed, Úr Jézus...”

Újszövetségi alapige: Máté evangéliuma 18. rész, 21-35. versei: „*Akkor Péter odament hozzá, és ezt kérdezte tőle: „Uram, hányszor vétkezhetsz ellenem az én atyámfia úgy, hogy én megbocsássak neki? Még hétszer is?” Jézus így válaszolt:*

„Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenszer hétszer is. Ezért hasonló a mennyek országa egy királyhoz, aki számadást akart tartani szolgálival. Amikor hozzákezdett, vittek eléje egy szolgát, aki tízezer talentummal volt adósa. Mivel nem volt miből fizetnie, megparancsolta az úr, hogy adják el őt és feleségét, gyermekeit és mindenét, amije van, és fizessen. A szolga erre leborult előtte, és így esedezett: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked. Az úr pedig megszánta a szolgát, elbocsátotta, és elengedte az adósságát. Amikor azonban eltávozott az a szolga, összetalálkozott egyik szolgatársával, aki száz dénárral tartozott neki. Megragadta, fojtogatni kezdte, és ezt mondta neki: Fizesd meg, amivel tartozol! Szolgatársa ekkor leborult előtte, és így kérlelte: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek neked. De az nem engedett, hanem elmenve börtönbe vettette őt, amíg meg nem fizeti tartozását. Amikor szolgatársai látták, hogy mi történt, nagyon felháborodtak. Elmentek, és jelentették uruknak mindazt, ami történt. Akkor magához hívatta őt ura, és így szólt hozzá: Gonosz szolga, elengedtem minden tartozásodat, mivel könyörögtél nekem. Nem kellett volna-e neked is megkönyörülnöd szolgatársadon, amint én is megkönyörültem rajtad? Ekkor haragra lobbant ura, és átadta őt a hóhéroknek, amíg meg nem fizeti neki az egész tartozást. Így tesz majd az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátotok, mindenki az ő atyjafiának.”

Kedves testvérek az Úr Jézus Krisztusban!

Egyedülálló és ilyen formában csak Máté evangéliumában található történet, amely tartalmazza az egyház kifejezést.

Miről szól ez a példázat? Egy rossz, egy irgalmatlan szolgáról.

Öt részre oszlik: 1. Bevezető beszélgetés (21-22. vers) – mihez hasonló, mihez hasonlítható Isten országa? – nagy kérdés a mai világban is, hogy mihez hasonlítható Isten népének a közössége

2. A példázat első jelenete (23-27. vers) – annak a ténynek köszönhetően, ami ebben a részben szerepel nagy eltérések vannak közösség és közösség között.

3. A példázat második jelenete (28-30. vers)

4. A példázat harmadik jelenete (31-34. vers)

5. A befejező mondás (35. vers)

A hagyma effektus. A hagyma-séma. Mi hámozható ki ebből a történetből. Hol a rétegek mögött az az igazság, amely bennünket is épít, sőt felkarolva akar és tud átemelni a rendíthetetlen országba, amit Krisztus vére által épített. A közepén található a lényeg és az be van borítva két-két réteggel.

Két problémát vett fel ez a példázat és az utolsó vers:

1., Ítélet cselekedetek által...

- mint a Mt 6,12 alapján: „és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;” Az igazság alapképe ez.

2, A másik pedig még érdekesebb: Szívből megbocsátani? Megparancsolható ez? Jézus szerint teljesíthetetlen.

A közepével kezdem: egyedül is megállja a helyét ez a piciny történet.

Mintha Isten nem is lenne jelen. Isten nélküli cselekedetek mennek végbe ott, ahol a királynak kellene uralkodnia. Van egy szolga, egy megbízott.

Mi az az érdekessége ennek a történet-résznek? Az, ahogyan a szolga viselkedik és cselekszik! Gorombasága és durvasága nyilvánvaló. Megragadja, fojtogatja a delikvenst. Joga van hozzá a példázat szerint, hiszen felhatalmazást nyert. A megbízott, a hivatalában megerősített akarata érvényesül. Hiszen tartozás visszafizetéséről van szó. Hivatalvezető és banki tisztviselő. Milyen felelősség. Hivatalt viselni. Lelkészi hivatal viselője. Egy bizonyos mértékű erőszakot és kényszert képvisel a hivatala.

Az első A kontextus: A lényeg: radikális szemléletváltás. Figyeljük meg, hogy a horizontális kapcsolatok: szolga – szolga és vertikális kapcsolatok: Úr – szolga teljesen másképp hatnak. A segítségnyújtás ellentéte és hasonlósága szinte leírhatatlan feszültséget vált ki. A kapcsolatok megromlása. Egy ügyfélszolgálat adósai és a szolga realitása. Leírhatatlan adóság: 600.000:1 -hez. A király elengedte adóságát, mindent elengedett, Ő pedig dühében mindent visszakövetelt. Mindent... elengedni – Semmit... sem nézni el.

Semmit, ez a keménykedés eredménye. Mindent kézben tartok, pedig semmi ahhoz képest, amit az Úr adott és engedett el neki.

Elengedtem, vagy még jobban ragaszkodtam hozzá. Megtartottam, bekebeleztem. Az enyém. Az pedig az övé és Ő rendelkezik vele. Mennyire másképp rendelkezik az Úr a javaival, a tartozásainkkal, mint mi magunk.

Első kontextus B. variánsa:

Az Úr elé lépni, a Király elé lépni nagy felelősség. A szolga ugyanis felelősségre van vonva. A harmadik és az első jelenet összetartoznak. A történetben ott szerepelnek a „besúgók”, ők szomorúak, nem tudják felfogni a szolga ténykedését. Nem avatkoznak a dolgok menetébe, nem is tehetik meg, mindent az Úrra hagynak. A jogfosztottság idején. A jogtiprás idején mindent az Úrra bízni. Az ítélet az Úrnál van, úgy mint a kegyelem is. Az Úr pedig úgy cselekszik itt, mint a szolga azelőtt.

A szolga nem örvendezett soha, mint Ura. Nem bocsátott meg senkinek, nem engedett el semmit. De az Úr hű volt önmagához, identikus szót használ a görög nyelv: mindent elengedni, mindent visszaadni.

Megerősödik az értelme! Mi a minden? Hogyan fogalmaznád meg a saját „minden” adósságodat Istennel szemben? Úgy kellett volna cselekednie, mint a királynak. Úgy cselekedhetett volna, mint a király. Úgy cselekedett, mint a király. Nem volt hűség a szolgálatban. Nem tudta helyénvalóan képviselni az Urat. Jézus kulcsmondata a szükségesség. A szolgák csődöt mondtak. Sok hivatal vezető csődöt mondott. Bedobta a kulcsot Isten akarata azonban ennek ellenére is megvalósul. Át kellett mennie ezen Izraelnek, hogy meglássa, egyedül Isten cselekszik megbocsátóan. Jézus hordozza el, mint királyok Királya és uraknak Ura azt a hivatalt, amit a szolgák nem töltöttek be. Hivatalvezető Krisztus. Hűség a királyhoz. Úgy, hogy szolgálai formát vesz magára. Jézus sorsa szükséges sorshordozás. Isten akaratát teljesíti.

Az Úr nem mondja, hogy mit kell csinálnia a szolgának, csak elítéli a tettét. Miben példa az Úr, a király? Hogy nem az történt a szolgálival, amit várt. A kíméletlen Úr áldott királlyá változott. Mit tehetett volna a szolga? Felajánlhatta volna a fizetés halasztását, vagy egy részének az elengedését, de a szolga teljesen ki kelt magából. A hivatalát nem töltötte be. Rosszul döntött. Mit várt? A könnyörtelenség megoldás? A baj a szívében volt.

A második kontextus: elengedni a tartozást. A bűnt többé nem felhánytorgatni kell, hanem elengedni. Jézus homokba írta János evangéliumában. Szolgatárs és testvér, és mégsem tud megbocsátani. A mennyei király, Aki a mennyei Atya képe kész megbocsátani, elengedni a tartozást. Mindent a múlt számlájára írni. Mindent. 77-szer csak szívből lehet megbocsátani. Ez abszurd még Péter számára is, de Jézus provokál, úgy ahogyan Péter is. Az ítélet képét eltolja, és a szívbe helyezi. Van helyed a testvéred számára a szívedben? Isten szíve megindult Péteren, akkor amikor könnyekre fakadt. Ítélet cselekedetek alapján. Amit vetek, azt fogom aratni is. Kétlépcsős ítélet szerepel itt: Jézus Péter gondolatait teljesen összetöri, és teljesen átírja. Nincs igazad Péter, sőt minden a szívben dől el. Majd te magad is tapasztalod, hogy milyen az Úr megbocsájtó szeretete. (ld. Mk 14,66-72) Kettős ítélet: Jézus átértékeli első ítéletét, majd elítéli a tanítványok és a szolgák cselekedetét. Hogyan nyúlhat bele ebbe a történetbe Isten, a mennyei Atya? Szívcsérével, alázattal, példájával, helyeslő vagy elítélő magatartásával. Máté evangélista Jézuson keresztül felébreszti a nagy tanítványokat. Érthetetlenül cselekszik. Lehetetlenül lép fel. Te, drága testvérem érted, mi a megbocsátás?

Utóima: Akit a Lélek indít, fohászkodjon az elhangzottakért...

Úri ima: Mi Atyánk...

Áldás: „Ha a Lélek által élünk, akkor éljünk is a Lélek szerint. Ne legyünk becsvágyók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők (Gal 5,25-26).” Ámen.

Ének: 289. dicséret 1-5. versei: „Zengj nyelvem ékesen,...”